

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 40.

V Ljubljani, v četrtek 19. februvarja 1885.

Letnik XIII.

Dvojni dinamit.

Vrsta dinamitovcev se dan na dan namnožuje. Pravo peklenko tekmovalstvo se je pričelo pri brezbožnih vstajnikih, ki vse ustanovsko pravo gazijo v prah in ki s poboji in umori hoté doseči klete svoje namene, katerih zadnji smoter je vseobéna „abominatio desolationis“. Poročila, ki se nam javljajo iz Španije in ki nam naznanjajo, kako silovito, kako strašno ondúkaj narava svoje orjaške moči vporablja v nesrečo toliko tisoč ljudi, kako namreč potres vničuje lepa polja, spreminja v groblje krasna mesta in pokopava pod svojimi razvalinami množice ljudi, dela jako strašno nasprotje s poročili, ki se podajajo o Londonskih najnovejših pridobitvah dinamitovcev. Zdi se, kot bi hoteli ti naravo, kedar se v največi strahoti prikaže, še presezati, kot bi njo kot rušiteljico še nadvladati hoteli. V resnici strašna zmaga, ki si v današnjem času skoraj že plete krvave in strahotno-divje lavorike. Komaj desetletje je preteklo, kar se je peklenški stroj „praktično“ jel vporabljeti, in že imamo zabeležiti neštivilno množico njegovih v resnici peklenških učinkov. Očeta njegovega bo pomnila zemlja in dokler bode stal svet, se bo preklinjalo njegovo ime. Bil je to neki Thomas, ki je svojo ladijo za velikansko svoto zavaroval; v Bremerski luki se stroj razpoči, ladija se potopi, Thomas pa v svoj žep pograbi zavarovalno svoto. On je sicer sam kmali končal svoje pregrešno življenje, kajti ko so mu prišli na sled, se je s strupom umoril, prešla pa ni njegova iznajdba. Ista je rasla in se množila in v našem času bujno razcvita, grozeč vsemu svetu polom in pogubo.

Irski fenijani in ruski nihilisti so dinamit kmali jeli vporabljevati za svoje zlobne namene, vzlasti zato, ker je pripravljanje njegovo jako priprosto, da-si združeno z veliko nevarnostjo. Nihilisti so si znali v skritem kotičku napraviti svojo tovarno, ktere izdelki so potem v javnem delali strašne svoje učinke, ki so dosegli svoj vršek v grozovitem umoru blazega carja ruskega, Aleksandra II.

Fenijani so v istem času tudi s peklom storili zavezo, hoté s pomočjo dinamita vničiti vladu in sploh ves obstoječi red na Angleškem. 15. marcija 1883 se je izvršil siloviti atentat na oni del westminsterske palače, v katerem je bilo umeščeno ministerstvo. Ker takrat niso dosegli, kar jim je bilo na srcu, so se takoj pripravljali za nove napade, a k sreči so 5. aprila istega leta v Birminghamu vsaj nekaj preprečili brezbožno rovanje. Našli so namreč ondúkaj skrivno tovarno in zalogo, koder so imeli fenijani velikansko množico dinamita. To je vzbudilo velikanski strah po Angleškem. Vse se je treslo, vse se je balo; kdo je li mogel se ubraniti, da bi na skrivaj tudi njega ne spravili s sveta; in zato je angleški parlament že 10. aprila vsprejel zakon proti dinamitovcem. Veliko množico oseb so zaprli in pri natančnem preiskovanju se je pokazalo, da je Amerika vir vsemu takemu počenjanju. Iz Amerike namreč uvažajo vse peklenške stroje na vsakojake načine; bombe, ki bi raznesle cele hiše, nosijo se lahko na vratu, kot granate skrivajo se v laseh ali celó podplatih. Vražja umetnost je danes tedaj v resnici orjaško napredovala, navdajajoč celi svet s strahom in trepetom. In to tem bolj, ker se je v Ameriki smelo javno hvaliti dinamitovsko rovanje po Angleškem, ker je ondúkaj razpiti O'Donovan Rossa na očitnih shodih svoje somišljenike vzpodbadal k uporabi dinamita, češ, da je to edino sredstvo, s katerim naj se Angleško spokori in popravi. Tako daleč je to šlo, da je prosta štirindvajsetletna ženska zgrabila za orožje, neznano in neprimerno nežni roki, da bi spravila iz sveta podlega sovražnika svoje domovine. Iz moralnega stališča se sicer to dejanje ne dá opravičevati; grda pega ženskemu rodu vselej ostane, toda misel njena, ki ji je rodila to početje, je lahko razločljiva, da-si tudi nepopolnoma opravičljiva. A če je ponosna Pariška dama Hugues brez ovinkov v hiši pravice umorila svojega žaljiveca samo vsled nevstrpljivosti, in če so njo potem porotniki, služabniki „pravice“, spoznali za nekrivo, koliko bolj se povzdiga nad njo branilka ljubljene domovine,

ki je z žensko svojo roko brez omahovanja napérla proti vtelesni podlosti. In to je storila druga Charlotte Corday, ki je krvosésa Murata spravila iz sveta, to je storila — Lucilla Dudley, samo da je učinek njenega dejanja drugačen.

Leto 1883 je tudi za Avstrijo gledé dinamitovcev znamenito. Pri nas se dotlé še ni vkrcala ta besna krvoločnost, a podla, izdajska roka je tudi pri nas vskalila površje. Izdajica Oberdank je pri Tržaške razstave praznovanji vrgel prvo bombo; dobil je sicer zaslužen plačilo, a s tem še ni bilo vse končano. Ne dolgo potem je kot strašna jeka padla bomba pred avstrijskim poslanstvom v Rimu. Na Nemškem so istega leta 28. septembra namérjali zlodeji atentat v Niederwaldu, ktereга zadnji žalostni akt se je vršil pred kratkim s tem, da je nemški cesar potrdil smrtno obsodbo nad Reinsdorfom, glavnim provzročiteljem njegovim.

Leto 1884 se je žalostno pričelo. Že 22. jan. so namenjali usmrtiti princa Walesa, kajti ravno pred njegovim odhodom iz Londona dobili so na železni cesti zavitek z dinamitom. 10. marcija so namerjali napad na grofa Pariškega in 22. aprila je v Krakovem se razpočila 6 kilogramov težka bomba — prva istega leta. Potem se je pa takovo žalostno poročilo skoraj vsak mesec ponavljalo. Teh žalostnih prigodkov, ki so vsakemu znani, ne bomo razpravljali, saj nam le obnavljajo tugo, ki jo mora imeti vsak poštenjak nad takimi zločini. Da se ta pogubni tok še ni ustavil, priča nam že prvi mesec letošnjega leta. V Novem Jorku in v Londonu je dinamit že svoje strašne učinke pokazal. Tower in Westminsterška palača, ki sta bila 24. januarja središče napada, nam o tem jasno pričujeta.

Kam nas to pripelje, ako ne bode od nikjer rešilne moči, ki bi z močno roko posegla med ta tok in ga odvrnila? Kdaj bi se to končalo, ako od nikoder ne pride pomoč? Kdo nam bo varoval imetje, kdo red, da kdo celó življenje, če brezbožna zlodejnost s smelo svojo roko tako silno vskaljuje naše površje? To so vprašanja, ki si jih stavi vsak

LISTEK.

Kaj človek skusi, ako peš na Dunaj gre.

(Dalje.)

Trinajsti dan.

Ako, dragi čitatelj! primerjaš prejšnje naše popotne izkušnje, pred Dunajem namreč, boš že sam opazil, da smo na Dunaji mi bolj mirno in v navadnem redu vse dobivali. Zato sem pa tudi o prihodu na Dunaj menil, da tukaj ne bom kaj blaga „nabasal“ v „šaljivi“ predalček svoje pótne torbe. A — premotil sem se. Hvala Bogu! Vsak dan mi je za večer nekaj dela nanesel, ki mi je vselej kolikor toliko spanja odnesel, ko sem na večer že o pozni noči črtal s svinčnikom svoje izkušnje. Prav lahko in pripravno pa nisem ravno zapisoval svojih skrivnosti, kajti mize nismo videli v svoji sobi; zato smo se zadovoljili ali — na stolu ali na postelji; pa tudi stolov ni bilo mnogo v naši sobi.

„Koliko pač?“ — Naj povem.

Bile so štiri postelje; stol ima pa štiri noge; in na vsako posteljo je „prišla“ ena stolova noga. Toliko toraj smo imeli stolov! Dovolj! Saj smo po vojaški naredili. Postelja nam je bila za „vse“ dobra.

In zdaj — odhajamo iz hôtela. Danes nas čaka jako zanimiv dan. Danes je 18. avgusta, cesarjev rojstni dan; napovedana je „ljudska veselica“ v „Wurstelpraterji“, v čast presvitlemu vladarju. Tudi mi trije, se vé, pojdemo tje, toda — veselica se ima pričeti še le popoldne, toraj imamo mi še celi dopoldan sebi na razpolaganje; vendar smo si precej kupili vstopnice po 30 krajcarjev.

Ko stopamo urnih korakov, kar so nas Dunajčanje kmalu privadili, po ulicah proti svojemu cilju, vidim tu in tam marsikaj pripravnega in vabljivega „za zobe!“ Prav rad bi si kaj privoščil, toda — ker na ulici se sramujem „z brado migati“, v krčmo pa ne smem drugače, da bom tudi pil, ali to ne kaže. Kje je še Ljubljana! Ali dolgo nisem v zadregi; kaj lahko sem se rešil iz te sramožljive preglavice.

„In kako neki?“ — Naj povem. Tu vidim to, ondi ono jestvino, ki me ena kakor druga kaj mikavno ogleduje in kliče mojemu srcu, rekoč: „Janez! ali me hočeš?“ — „V Ljubljani me ne boš dobil!“

„In jaz?“ — „Na razpotji sem bil, ko Herkul!“

Sosebno mi dopadajo lepi, dolgi, po daljnem svetu znani „Wienerwürstel“; surove take klobasice visé na vrvi, ob prodajalnici kuhane pa v svojem kotličku čakajo prijaznega prijatelja, da jih reši iz

soparice. Jaz študiram, kako in kaj! — S seboj sem pa z drugo prtljago prinesel tudi radovedne oči. In stoj! — Zdaj pa zdaj ogledam gospoda, ali je bil v resnici gospod, ali ne, tega ne vem; slutil sem pa to po tem, ker je mož imel dolgo suknjo, — on se je vstopil tje k prodajalnici; tukaj si kupi „par klobas“ in kruha, ter kar na ulici pokončá to vabljivo robo ter jo skrije v svoj želodec, da bi mu na mitnici ne bi trebalo od nje plačati — ali pa v kontroband domú nesti onih par klobas.

„Janez!“ — si prigovarjam, „kar Dunajčan sme storiti, zakaj bi pa še ti Ljubljančan ne smel? — Ako njemu ni grdo, bi bilo mar tebi? — Le seži, le seži le po klobasi, — saj te tudi nihče ne pozná tukaj na Dunaji!“

In jaz — poslušam te vabljive glasove, ko gledam enako vabljive izglede; nisem še dolgo se vojskoval v svojem srcu, kar tovaršema razodenem svoj nameravani „greh“.

„Saj res! Dobro! Dobro!“ — pritrdimo vsi trije drug drugemu; po kratki poti že vidimo moža, s kuhanimi in kar pripravljenimi „Wienerwürstel“, pri njegovi prodajalnici postanemo in — že nam mož kar lastnovoljno sega v kotliček po klobase.

človek, ki ima pred očmi vso to krvavo zgodovino. Toda ista pitanja, a s tem večjo, s tem silovitejšo silo pretresajo dušo našo, nam bobne v sreci in siloma zahtevajo odgovora, gledé druge vrste dinamita, ki razjeda družbo človeško. Dinamit brezbožnih naukov, ki se nam javljajo raz stolice, posvečenim, vzgoji in prosveti, dinamit raz parlamentov, koder naj bi bila vsaka beseda blagodejna rosa, roseča blagoslov med narode, ktere zastopajo, dinamit iz uradov, iz novin, ki bi imele zastopati pravico in braniti resnico — ta duševni dinamit je mnogo hujši od prvega. Kajti oni nam potre samo nekaj vzrastkov na drevesu človeštva, le sem pa tja polomi kako vejico — a ta? Kakor kužen veter popihava od viška do tal, staro vejčevje in mlade šibice ogrdujoč in kužeč, kakor mrzla slana nam poseda po komaj razcvetelih se popkih, rušeč jim pomladno krasoto in grdeč blago njihovo vonjavo, kakor požrešen črv se plazi v zoreč sad, da ga razjeda in vniči. Ni li to večji in hujši dinamit? Ali niso učinki, ki je dela ta, hujši in neprimerno strašnejši od prvega? Da pa resnično vlada ta dinamit sedaj na svetu, da pod imenom olike spodkopava najvišje kroge, pod imenom učenosti se séli v plamenéča mladeniška srca, pod imenom razsvitljenja prevaja vse stanove, to nam en pogled v to mešanico, ki jo imenujemo svet, dovolj spričuje. Duh našega časa je — duševni dinamit! Mi ga poznamo; mi vemo o njegovi kužnosti, o njegovem strupu, vemo pa tudi branik, ob kterega trdnih zidinah se lomi in kruši sila njegova. In ta branik je naša vera, je vera katoliška. Ta branik so učeči udje njeni — duhovenstvo katoliško, ta branik je slednjič prepričanje in samovest verska ljudstva katoliškega. Dobro ga pozná obojni dinamit, obojni je že na svoj način obrnil orožje svoje proti njemu, vzlasti pa zadnji.

Toda vojaki v službi sv. cerkve se boré za principe in svetinje, za ktere jim je navdušeno srce, da tudi življenje svoje polagajo zanje, na kterih so se stavila cesarstva in kraljestva, za načela, ki so bila in so še sedaj podlaga vsaki pravici in morali, v prepričanju se boré, da s tem varujejo družbo človeško gotovega propada. Misli, ki jih zanaša strupeni časovni duh po zemeljskem površji — v delavnici dobé svoj prostor, vseljujejo se v vojašnice in rušijo tako glavni steber — zvestobo, da prihajajo tudi v protestantskih cerkvah Bogu posvečene prostore, v katoliški cerkvi pa, v srecu katoliškega svečenika jim ni prostora in dokler svet stoji, boše tudi to se vresničevalo. Ali nam ne slovó pri tem kakor nekaj skrivnosten glas po vzduhu: „Na to skalo bom zidal svojo cerkev?“ Ali se nam ne krči roka za boj, ali se ne vnema v gorečem ognji srce za slavno vojsko proti sovragom našim? In to je vprav v prvi vrsti dinamit duševni; brezbožni nauki, ki se v dežel dajo v leskečih oblačilih, mameč in slepeč mlado in staro. Proti dinamitu, ki smo ga pokazali v prvi vrsti, vstaja cel svet; vse se dviga na boj proti njemu, vse ga zaničuje, vse ga obsoja. A kaj če li to? S pomočjo druge vrste dinamita se

pa napaja boj proti največjemu braniku vseobčne pravice — proti sv. katoliški cerkvi. Je-li to pametno? Na jedni strani se z vso močjo upirati proti svojemu najhujšemu sovražniku, na drugi pa rušiti skalnati stolp, orjaško trdnjavo, ktera nas edina prvega more rešiti. Kam se bode s takim počenjanjem dospelo, kazala bo prihodnost; kako pa bomo stali mi in stvar naša, kam bomo zastavili našo zastavo pravice in resnice, to pa že vemo sedaj in vedeli bomo do konca. S.

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. februarja.

Notranje dežele.

Mnogo se govori, še več pa piše o *propadanju desnice* v državnem zboru. Ker se je nekaj poslancev pri dveh glavnih vprašanjih nedavno na lastne noge postavilo ter so glasovali po svojem prepričanju zoper vlado, so naši nasprotniki že glas zagnali: „hoj, desnica se ruši, razpada in gre v nič!“ To pa ni nič drugega, kakor bolehná domišljija škodoželjnih židovskih piscev. Desnica v poslaniški zbornici državnega zbora je vedno še takó edina, kakor je bila, kedar je treba postaviti se za vprašanja, od kterih bi bil odvisen obstanek kabineta. Da se pa pri manj važnih zadevah vladi tu pa tam svoja volja za zastopane dežele pokaže, je popolnoma prav. Desnica in sedanja vlada ste nasproti presvitli kroni to, ali vsaj bi morali biti, kar ste obe roki nasproti glavi, nasproti lieu. Pač toraj vlada nima vzroka desnice zanemarjati, kar je pa ona, kakor je znano, storila s preziranjem Slovencev in naših postavnih zahtev gledé slovenskega jezika po srednjih solah. Sama je toraj kriva, če desnica ni povsod tako edina, kakor bi lahko bila, če bi bila ravno vlada ozir jemala na pravične zahteve. Sicer pa tudi vsi ministri sedanje vlade niso, da bi jih človek kar obsojal, temveč le naučni minister Conrad je Slovincem še vedno tako ljubeznjiv kakor je bil svoje dni Stremajer. Ta minister naj odstopi in nastopi nam prijazen in pravičen in takoj se bo po Slovenskem druga pesem pela. Našim poslancem se pač ne more očitati krhanje discipline, da so vladi za enkrat hrbet obrnili, za kar so popolnoma pravico imeli. Zadosti dolgo pritrdovali so naši poslanci vladi, pričakovali od nje le samo to, kar nam po članu XIX. še samo po sebi pripada. Ker pa tega še vedno ni, in se je tudi naravnost odrekalo, pač ne mora in ne sme nikdo zameriti, da so naši poslanci odločno na noge stopili. Kdor pravico ljubi in ni strasten strankar, mora slovenskim poslancem gotovo prav dati.

Grof Taaffe praznoval je na 15. t. m. dve slovesnosti h krati; 25 let namreč je minulo, od kar se je bil poročil, šest let pa, od kar je zopet minister. Ker smo o prvi slovesnosti že spregovorili predvčeranjem, omenjati hočemo danes edino le druge. Meseca februarja 1879 je bilo, ko je grof Taaffe zapustil lepo in prijazno tirolsko glavno mesto ob zelenem Inu, ter se podal na Dunaj, kamor ga je klicala cesarjeva volja v Stremajerjev kabinet, kjer je prevzel poslovanje v notranjih zadevah. Že meseca avgusta ravno tistega leta, vzel je preosnovo kabineta v roke ter je postal ministerski predsednik. Šest let bo od tadaj skoraj preteklo. Liberalci so se sicer ustili, da bo ministrovanja Taaffejevega že čez

šest tednov konec, toda tisto oholo besedičenje ni bilo družega, kakor le beseda, gola pena. Program, ki ga je bil grof Taaffe leta 1869 kot predsednik meščanskega ministerstva manjšini podpisal, da se mora v Avstriji pričeti politika na spravo med Slovani, jel je takoj vresničevati. Pri tem pa je pozabil na glavne faktorje, da bi jih bil svojemu programu primerno vredil in tisti so ga potem vedno ovirali pri vseh njegovih podjetjih in odlokih. Načelnike mislimo po deželah in po ministerstvih, kajti ti so si po možnosti prizadevali, še na dalje v starem duhu vladati. Kakošen je bil pa stari duh, še vsak dobro vé, kajti po tistem je bil Nemec povsod gospodar, domá in na ptujem, Slovan pa v lastni hiši hlapec. Ko bi Taaffe tega ne bil pozabil, koliko več bi imeli Slovani po Avstriji postavnih pravic (saj drugih ne zahtevajo), koliko kmetje manj bremen, in koliko lažje bi bilo tudi njemu vladanje obširnega cesarstva in mnogonarodne Avstrije.

Ribarska postava bo že v kratkem času dobila svojo veljavo. Ni je kmalu postave, ki bi bila tolikanj radosti napravila po prizadetih društvih, kakor jo je ravno ta postava pri ribarskih društvih. Naj so si ta društva do sedaj še tako prizadevala po umetnem potu naše reke in potoke zopet oživiti, ki so svoje dni kar mrgoleli obilnih rib in sedaj skoraj prazni stojé, se jim je to prizadevanje vendar le malo kedaj posrečilo, ker je vsakdo lovil, kjer in kakor se mu je ravno poljubilo. Ravno taka je z ribarstvom na morji. Postava, ki bo še v teku tega leta zadobila cesarsko potrjenje varovala bo živahne ribice pred nepoklicanimi preganjalcji, kakor slična postava čuva dolgoušne zajce pred nepoklicanimi lovci, če tudi jim jih popolnoma vbrantiti ne more. Da je že le nekaj!

Vnanje države.

Rumunija je svojo ministersko krizo prestala in so na novo v kabinet vstopili: Stolojan za trgovinskega ministra, Nacu za pravosodje in Radu Mihai za ministra javnih del. Zunanje zadeve prevzel je Campineano, ki jih je že poprej enkrat imel, Sturza je pa minister prosvete in nauka. V političnem oziru kabinet ostane, kakor je bil; kljub temu bode pa rumunska vlada odpovedala Avstriji dosedanje trgovinsko pogodbo, ter bo skušala za-se ugodnejo na njeno mesto spraviti.

Portugalska vlada je svojemu zastopniku v Berlinu pisala, da naj sedaj le od svoje trme pri Kongski konferenci nekoliko odjenja in naj meddržavno pogodbo gledé pridobitve in posestva sveta v Afriki le podpiše. V Lisboni so se menda prepričali, da ne bodo s trmo nič dosegli in da bi bila Evropa tudi brez Portugalske Kongo-konferenco dovršila, kakor jo bo sedaj z njegovim sporazumom menda že drugi teden. Vse določila so že dognane in čakajo le še podpisov, ktere je dosedaj Portugal oviral. Kakor se sodi, so mu menda Francozje oči odprli, da je tukaj opozicija brezvspešna, kakor je bila smešna demonstracija s svojimi štirimi vojnimi parniki pred izlivom reke Kongo v morje. Tiste pravice, na ktere se Portugal opira in s kterimi misli dokazati lastnino ob Kongovem ustji, že zdavnej niso več veljavne. Cela Evropa je to sprevidila, le Portugalcem tega ni bilo dopovedati.

Lahi nameravajo poslati posebno deputacijo v kraljevem imenu do Abisinskega kralja Janeza, ki naj ga bo podučila o nakanah laške ekspedicije. Abisinci se namreč bojé, da so Laši na obali rudečega morja iz sovražnega namena prišli in jih pisano gledajo. Deputacija bo vzela s seboj lastno-ročno kraljevo pismo v spričevanje, da Laška ne namerava družega, kakor le trgovske zveze oživiti in pa za varnost trgovine skrbeti. Vzeli bodo tudi bogatih in dragocenih darov s saboj. Načelnik deputaciji bo Vincenc Ferrari, bivši častnik, ki mu je Afrika dobro znana, kajti preživel je ondí mnogo časa v častniškem stanu.

O *Vilnanskem škofu* Hryniewieckiju je „Slovenec“ nedavno pisal daljšo razpravo, da ga misli ruska vlada v prognanstvo poslati zaradi tega, ker je poskušal strogo krščansko življenje pri duhovščini svoji vpeljati. Ker je bil škof učenik sinov sedanjega cara, klicali so ga na zagovor in se je bilo nadjati, da ga iz ozira na preteklost cesar ne bode poslal v prognanstvo, kamor ga je bila vlada obsodila. Kakor pa sedaj „Politik“ poroča, škof Hryniewiecki niti Petrograda niti cara Aleksandra še videl ni, temveč so ga na 10. februarja iz Vilne naravnost v Jaroslav v prognanstvo odpeljali, kjer je svoje dni Varšovski nadškof Felinski celih dvajset let v prognanstvu preživel. Jaroslav je mesto ob reki Volgi, kakih 225 milj od Vilne oddaljen. Cesar Aleksander se je dolgo branil Hryniewieckega kaznovati; ker je pa minister Tolstoj ga s tistim dekretom le vedno nadlegoval, mu to in ono razlagovaje, se je le-ta konečno, če tudi silno nerad vdal in je podpisal dekret prognanstva. Čudimo se tej slabosti ruskega cara, o kterem se sicer govori, da je jako odločen mož. Če je to res, bi se bil pač lahko Tolstoj vstavil, in to tem laglje, ker je v Rusiji car sam vladar in edino le njegova volja velja. Mogoče, da ravno vsled razmerja, v kterem sta si škof in car, prvi ne bo dvajset let v prognanstvu preživel, kakor njegov prednik, temveč bo morabit, to že dvajset tednov zastadovalo ali pa še manj. Vsekako pa zopet ta dogodek žalostno posveti v razkolniško zagrizenost in krivico.

Zraven klobase si kupimo še struco belega kruha, potem plačam in — moja je klobasa, moja je štručka.

Dve reči sem kupil, in dve roki imam. Pač mi trebalo ni sedme šole v to, da bi vedel, kako naj se lotim tega dela. Bog sam me je naučil. V eno roko, kar po domače — brez rokavice — primem klobaso, v drugo pa štručko, ter — dalje stopaje po ulicah polagoma skrajšujem „Dunajsko“ klobasico, tako dolgo in dolgo, da mi je prazna „špila“ ostala v roki.

„Kaj ne, čast. bralec! da sem bil junak!“ — V Ljubljani bi enakega prizora ne povzročil na očitni ulici, ko bi mi kdo zastonj dal klobaso, ali tudi dva para njih!

Naše noge gredó dalje, in ura tudi, z uro pa tudi čas počasi dalje „berglja“, in tako se že približuje čas, da se ima pričeti ljudska veselica v „Wurstelpraterji“.

„Mi trije pač ne smemo zadnji biti!“ — si šeptamo, in ob prvem času že stopamo proti onemu kraju. Pri vstopu pokažemo vstopnico in — v „Wurstelprater“ „jo pihamo“.

Silno, silno je bilo ljudstva; kakor kobilice po izraelskem polji ob času kazni božje. Bog vé, je li tudi tukaj v resnici ktera bila?

Tudi cesarsko družino smo videli, ki se je skoz „Prater“ peljala, spoštljivo so Dunajčanje vladarjevo družino pozdravljali in mi ž njimi. Ti vzvišeni se

odpeljejo, mi pa stopamo po „Wurstelpraterji“, ter si ogledujemo veselo Dunajsko življenje.

Po svojem programu tega opisovati ne smem, ker tukaj je šlo vse v najlepšem redu in nisem nič nabral za torbo takega gradiva, kakoršnega tukaj obdelujem. Vendar pa rečem, kdor hoče Dunajsko življenje si vsaj nekoliko ogledati, semkaj naj stopi in spoznal bode, kako veselo se zna zabavati Dunajski sin, tudi še sedaj, ko je stari „Wurstelprater“ že bolj moderno lice dobil. Res se sme v tej stroki Dunajčan pobahati in pošaliti s svojim rekom:

„s gibt nur a Kaiserstadt,
s gibt nur a Wien!“

„Hú! Hú! kaj je bilo tukaj videti!“ — Vsa velika planjava s svojimi logi bila je le kakor gledišče pri gledišči.

Ali dolgo nam tudi tukaj ni bila sreča mila, deževati je pričelo bolj in bolj, in — drug za drugim smo šli v mesto, toda ne v dolenjsko „mesto“, ampak v Dunajsko!

Zvečer smo sedeli v nekem boljšem hôtelu, postregli smo si dobro celó s „šnicelnjom“. Bilo je za odhod, kajti sklenili smo, zlasti zavolj dežja, da drugi dan odrinemo. Šli smo spat, in sicer zadnjikrat na Dunaji — za-mé morebiti tukaj zadnjikrat za vselej! Toraj za danes z Bogom!

(Dalje prih.)

Telegram iz Rima z vso odločnostjo trdi, da se je v resnici napravila pogodba med *Lahi* in *Angleži* glede obrambe Egipta in pomoči v Sudanu. Naj ga Angleži in Lahi uradno še tolikanj tajiti skušajo — nič jim ne pomaga. Pogodba je tukaj in na podlagi tiste podala se je laška ekspedicija na obrežja rudečega morja, kjer bo na straži stala toliko časa, dokler je ne bodo Angleži klicali na pomoč v notraje kraje Sudana. Laška je to že tedaj dobro vedela, ko se je od doma odpravljala, ter je bila ob enem tudi prepričana, da dela v popolnem soglasju Evrope ako gré Angležem na pomoč. Evropa se tudi takrat še ne bo vpirala, ako bi se Lahom morda zljubilo iz Sudana svoje oči zopet na Tripolis obrniti. Tako poročajo sicer nekateri časniki; a kar se tiče Tripolisa, je to zatrdovanje pač jako negotovo in malo vrjetno. Če tudi Turčijo iz poštev izpustimo, mar li bi Francoska mirno gledala? Težko da bi in Španjska? Enako neverjetno, da bila bi laškemu zasedanju Tripolisa prijazna. Sicer bodo pa oboji, Angleži kakor Lahi v Sudanu zadosti opraviti imeli, kajti od obeh strani jelo je vreti, kakor še ne kmalo poprej. Mahdi je po zmagi Chartuma še za nekaj odstotkov bolj poreden postal, kakor je bil že poprej. Njegovi generali so večinoma Evropejci, ki so od vseh vetrov v Sudan prišli kruha iskat. Prvi minister in ob enem minister zunanjih zadev je nek Olivier Pain, francoski časnikar, ki ima pri Angležih tolikanj spoštovanja, da so rekli, če ga živega v roke dobé ga hočejo takoj povišati s konopcem na prvo drevo, ki jim bo ravno pri rokah. Sosedna ljudstva so Mahdiju čedalje bolj prijazna. Ob Rudečem morji so se pa Somalisi dvignili proti egiptovskim vojakom. Lahi okoli Adena in po Hararji živeči jeli so se bati in tresti in so takoj v nasprotni Beilul po pomoč brzojavili. Začetek za Laško vojno poslovanje je toraj storjen, če tudi na nasprotni strani Rudečega morja, kakor pa so se ga Lahi nadjali.

Angleži so za *Sudan* izdelali nov načrt, po katerem hočejo ondi postopati. Wolseley, na katerega so po Gordonovi smrti vseh oči obrnjene, ostal bo za glavnega zapovednika v Korti in to zaradi tega, da bo v vedni zvezi z vlado. Nilski armadi na čelo postavil se bo Mackenbury, ki jo proti Berberju popelje, Buller, drugi general, napotil se bo pa proti Metamehu, katerega bo takoj zgrabil, če ga še ni! Za Chartum se v prvem trenutku ne bodo brigali, ker je dokazano, da je Gordon prav gotovo mrtev. Iz Metameha pojde general Buller tudi nad Berber, katerega bodo potem od dveh strani h krati napadati jeli. Kadar se jim posreči Berber zmagati, bodo ga zasedli in mislijo celo poletje ondi ostati in skrbeti, da bo cesta Suakim-Berber na vse strani varna, kajti ravno tam hočejo napraviti v najnovejšem času železnico, ktera se bode blezo na ta način gradila, kakor so svoje dni Jeruzalemski tempelj zidali, namreč le z eno roko, kajti z drugo treba bo držati za orožje, s katerim se bodo morali braniti Beduinom. Glavna naloga jim je sedaj Osmana Digma vničiti, da jim bo mogoče železnico prirediti. Še enkrat hočejo izdati proklamacijo ondašnjim divjim rodovom, v kateri jih bodo opominjali, da naj se lepo podvržejo, ker Angleži ne prihajajo iz drugega namena tje, kakor da bodo red napravili.

Herat in Kabul, dva glavna mesta *Afganistana* znata zopet sloveča postati. O tem poročajo zanimive vesti neki angleški list: „Kupci, došli iz Perzije nam naznanjajo, pravi ta list, da so Rusi poslali neko depešo odboru rusko-angleškemu, ki meje vravnuje. V depeši pravijo, da se niso samo krajine, ki mejé ob Heratu, marveč tudi prebivalci v deželi Saraka in Merva izrekli, da se hočejo vdati cesarjevi ruski vladi. Vслед tega je država sklenila pogodbo, v kateri se naznanja, da se Rusom ni treba več vdeleževati vredenega odbora. Ta se je v resnici tudi razdril in Angleži bi se bili že povrnili donú, ako bi jih ne bil sneg zadrževal.“ — Toliko poročajo o tem list. Razvidi se pa se lahko iz tega, da bodo Rusi preje v Heratu, nego Angleži v Kabulu.

Izvirni dopisi.

Iz Motnika, 16. febr. Malo kedaj „Slovenčev“ bralci iz Motnika kateri dopis beró; toraj bi utegnili meniti, da smo Motničani za napredek zanikrni, pa temu ni tako. Imamo na dnevnem redu novo cesto iz Motnika čez presedlo ali hrib Strnic na vas v Zajasovnik na državno ali Dunajsko cesto, kako bi jo napravili, ker sama Motniška občina jo ne zmore. Treba bi bilo vse prebivalce na izhodu Kamniškega političnega okraja k tej prekornosti napraviti pregovoriti, kar le zamore slavna c. kr. vlada storiti, česar se tudi nadjamo. Kraji, katerim bo posebno nova cesta koristila, so: Čemšenik, Šent-Gotard, Trojane, Medijska dolina, in vsa velika Šent-Ožbalska občina; potem pa Motnik, Špitalič in Tuhinska dolina. V teh-le krajih je vsako leto čez dvajset dobro obiskanih sejmov: v Motniku pet, v Šent-Gotardu pet, v Krašnji in Lukovici, ako se ne motim, sedem, potem

pri Šent-Jurji na Toplicah in v Zagorju pa štirje, kjer je za to okolico tudi najbližnja železniška postaja. Sedaj morajo prebivalci imenovanih krajev, ako hočejo občeovati, po dve ure dolgem ovinku po državni cesti na Ločico (na Štajarskem) voziti in prestopiti na okrajno cesto, ako hočejo dospeti v Motnik ali pa nasprotno od tukaj v druge zgoraj imenovane sela priti, kar jim gre vsakokrat štiri dobre ure v zgubo. Ko bi pa bila čez Strnice dobro vrejena cesta, bi imenovane daljave ne bilo, ker čez imenovani hrib bi se lahko pripeljalo v pol ure. Za to pa bi bilo jako želeto, da bi slavna vlada pripomogla, da bi se spravila imenovana cesta v tir; z združeno močjo bi se dalo delo izvršiti.

Iz Planine, 18. febr. Blagorodna gospoda brata: Anton Možek, častnik v rezervi, in Eduard Možek, vnuka in dediča 8. februarja v Ljubljani v Poljskih ulicah h. št. 4 umrlega mestjana in posestnika gosp. Antona Možeka, poslala sta 13. t. m. podpisanemu 100 gld. za revne v farni občini Planinski, s pristavkom, naj se ta svota razdeli na dan po minulem mrtvaškem opravilu po ranjem starem očetu. Vršile so se zadušnice 16. t. m. v pred obilno množico zbranih faranov, spominjaje se umrlega dobrotnika, kateri nam je s podporo dveh tisoč gld. mogoče storil lepo cerkev na čast sv. Duhu postaviti, in je tudi zvonove na svoje stroške dal vlit, kateri so, dasiravno že 11. septembra 1884 v stolp obešeni, njemu svojemu dobrotniku prvič milo mrtvašnico iz prijaznega homea vrli župniji naznanovali. Bog mu bodi za to milostljiv plačnik, in naj mu sveti večna luč. — Gospodoma vnukoma pa za lepi dar siromakom v sredi zime, ko sila najbolj pritiska, izrekam v imenu obdarjenih revežev najtoplejšo zahvalo. Bog plati in povrni stoteró!

Fr. Rihar, župnik.

Z Goriškega, 17. febr. Skoraj obupal bi človek nad pravico, ako resno premišljuje govorjenje in dejanja naše pravične vlade. V Ljubljani na vse pretega skrbi, da bi se kakemu nemškemu šolarčku ne skrivil las. V Gorici, v Celovcu in v Mariboru pa hoče, da naj imajo slovenski šolarji zavezan svoj slovenski jezik. Vendar na Goriškem gledé Ljubljanske ljudske šole sodimo, da ni vsega boja zakrivil deželni predsednik baron Winkler, temuč mi več dolžimo ministra za uk in bogočastje. Baron Winkler je bil vedno zvest sin slovenskega naroda in mnogo je koristil Slovincem. On je zdaj na drugem stališču, nego je bil kot naš državni poslanec, tedaj ga tudi sodimo iz sedanjega njegovega stališča. Res, da ga naša „Soča“, vaš „Narod“ in „Slovan“ oestro sodijo, ali mnogi, mnogi, velika večina želimo, da bilo bi že konec prepira, ki uzrokuje mnogo škode, a malo dobička.

V Gorici bi Slovenci pač bolj potrebovali ljudsko šolo, nego jo Nemci v Ljubljani, a mi smo ponižni. Občni zbor „Sloge“ je sklenil skrbeti za privatno slovensko ljudsko šolo, ter zdaj še ne bo tirjal, da bi mesto vzdrževalo slovensko ljudsko šolo. Čez par let, bo pa šola ta že vredjena, potem se bo pač sililo mesto, da slovensko šolo prevzame v svoje oskrbnitvo. S tem si sicer narod naklada breme, ali koristi si pa mnogo. Slovenske deklice bodo na ta način že prihodnjo jesen iz otročjega vrta prestopile v slovensko ljudsko šolo.

Iz Celja, 16. februarja. Včerajšnje veselice, katero so priredili nekateri prijatelji „katoliškega podpornega društva“ na korist sirotinskemu zavodu tega društva, se je vdeleževalo toliko občinstva, kakor še redko kdaj poprej. Menimo, da so se vsi navzoči prav dobro in pošteno razveseljevali.

Hvala vsem sodelovalcem pri predstavljanji igrokaza: osornemu Grdinu, prebrisanemu Ivanu, moškemu Prostinu, sploh vsem, ki so nas tako prijetno zabavali, „sirotinskemu zavodu“ pa pripomogli k primernemu dohodku za ubožno šolsko mladino!

Od Celja, 17. februarja. (Nekaj o kongru.) Ako se grof Taaffe ne bo bolj določneje zmenil z gosp. ministrom Konradom, ne dobodo Slovenci že tako dolgo zaželenih slovenskih paralel na svojih gimnazijah. Slovenščini se ne bo odmerila na Mariborskem pripravnišči primernejša služba ali več pravica, in duhovnikom se ne bodo več kosi kruha rezali. Kaj, če niso prav imeli rajniki Krški škof Valentin Wiery, ko so l. 1875 nekemu g. župniku iz Celjske okolice na njegovo trditev, da se bode duhovnikom plača kmalo zboljšala, lakonično odgovorili: „Znabiti v 20 letih“. Deset let je sedaj

res že minulo, in — kakor nam je minister Konrad obetal — znalo bi še drugih 10 let preteči, preden se bo gmotni stan duhovščini v resnici zboljšal. Kdo bi si bil mislil, da bo mogoče peticijo, katero je nad 6000 duhovnikov podpisalo, tako mirno na stran položiti, ter skleniti: „da se imajo duhovnikom všteti v njihovo kongruo dohodki od vseh ustanov“, ne le od teh, kolikor jih je že doslej potrjenih, ampak tudi od onih, kolikor jih še utegne potrjenih biti dotlej, da bo nova postava svojo veljavo zadobila.

Ker ljudje ne bodo nehali delati ustanov (delajo jih pa — vsaj pri nas, — navadno še le na smrtni postelji, in takrat brez da bi se poprej s svojimi dušnimi pastirji dogovorili), in ker jih župniki samovlastno odbijati ne bodo smeli, utegne odlog g. finančnemu ministru tudi še od te strani prav dobro vgažati, da se začetek veljavnosti dné 10. februarja t. l. od poslancev sklenjene postave o kongru prav daleč odrine, da se med tem dohodki marsiktere fare po novih ustanovah zveksajo, fara pa pri svojih dohodkih skrči.

Poslanec Sturm je nekako govoril, da hočejo liberalci duhovnikom njih gmotni stan zato zboljšati, da bi jih napravili bolj neodvisne od svojih predpostavljanih škofov. Da bi g. Sturm poznal vse podrobnosti pravde Celjskega opata proti Likarju in tovarišem, vskliknil bi bil: ni ga bolj neodvisnega človeka od Celjskega opata!

Domače novice.

(*Matica Slovenska*) je v soboto 14. t. m. imela LXVI. odborovo skupščino, v kateri je bilo pričujočih 12 odbornikov, med njimi g. L. Svetec, in so se pod vodstvom podpredsednika g. J. Marna razpravljale književne stvari, o družniških, rokopisih, nagradah itd. od 5. do 7. ure; nadaljevala pa se je in nekako dovršila ona seja 18. t. m. od 5. do 8. ure pod vodstvom predsednika gosp. P. Grassellija vpričo 14 odbornikov, katerim je pridružil se proti koncu tudi odbornik g. J. Šuman. Obravnavalo se je poleg nekaterih ostalih reči iz književnega odseka vzlasti poročilo gospodarskega odseka, o računskih sklepah za l. 1883/84, o proračunu za l. 1885/86, o društveni bilanci ter o nasvetih za prihodnji občni zbor, ki ima biti 8. aprila. Poprej se oddá tajništvo po razpisu, ter skliče še jedna odborova skupščina, da se v njej presodi tajnikovo poročilo o odborovem delovanju od zadnjega občnega zbora in da se odobrijo predlogi za prihodnji društveni zbor.

(*Ravnateljstvo c. kr. više gimnazije*) je deželni šolski nadzornik g. J. Smolej slovesno izročil g. Josipu Šumanu v sredo ob desetih dopoldne ter mu predstavil gimnazijsko učiteljstvo. Po kratkem pristojnem ogovoru do profesorjev obrne se le-tá k sprednjiku ter njegovemu skrbnemu nadzorništvu priporoči učitelje in mladino še v prihodnje. Naposled pozdravi v imenu profesorjev starosta g. V. Konjšek novega g. ravnatelja, kateri se je s svojim milim pa dostojnim vedenjem priljubil vsem, in smemo se nadjati, da je Ljubljanske gimnazije vodstvo spet v jako dobrih rokah. Bog blagoslovi!

(*Cesarjevič Rudolf in Štefanija*) se ne popeljeja v Trst, temveč na 24. t. m. v Pulj, od koder pojadrata na otok Laceroma.

(*„Sokolova“ maskerada*) vrgla je 587 gld. in 50 kr. za vstopnino in globo. Poslednjo je plačala vsaka osoba, ktera ni prišla kostumirana na maskerado, izvzemši gg. častnike in gospe-varuhinje.

(*Letošnji veliki sneg*) je napravil po Ljubljani mnogo škode po žlebovih pri strehah, ktere je zbog svoje teže tu pa tam potrgal, drugod jih je pa zvil tako, da sedaj poceajo. Na stolni cerkvi so se danes že lotili popravila, katero se je g. Nolliju izročilo. Ob redutnem poslopju pa memogredoče na obeh straneh kap bije, ker so žlebovi okoli in okoli pretekli, toda ni ga, ki bi se za nje zmenil, ter bi jih z novimi nadomestil. Memogredočim bi bilo pač ljubše, ko bi ne bilo nikakih, kakor pa taki žlebovi, iz katerih na vse kraje cedi kakor iz rešeta!

(*Poduk*) o prenosu ranjenih vojakov začel se bo na 22. t. m. v tukajšnji vojaški bolnici za tretjo kolono kranjskih veteranov. Kedar se napravi lepše vreme, se bode praktični poduk tudi pri prvih dveh že izšolanih kolonah ponavljal.

(*Potres.*) Iz Šempetra pri Novem mestu se nam 18. februarja poroča: Danes zjutraj 5 minut

čez polu 7. uro se je čutil tu lahek valovit potres. Smer mu je bila od juga proti zahodu.

(Požar.) V noči med pretečeno nedeljo in ponedeljkom je Uršičevo poslopje (zdaj Watzinger) zunaj Celjskega mesta do tal pogorelo. Ne vé se, ali se je po nesreči ali po hudobiji ogenj zanetil.

(Strossmayerja) so Madjari obdolžili opustoševanja gozdov. Sedaj se je oglašil njegov grajščinski ravnatelj v „Narodnih Novinah“, in jasno dokazuje, da so Madjari lagali. Škofijski gojzdi merijo 48.000 oralov; od teh je 30.000 oralov, kjer ni še nikdar sekira pela. Škof Strossmayer je sedaj že 33. leto na vladikovini, toraj času primerno še toliko ni posekal, kakor bi se bilo samo po sebi na podlagi umnega gospodarstva spodobilo. Sploh je pa škof Strossmayer vse, kar je iz gojzda vzel, narodu podaril, kar pa ni tako storil nek drugi vladika, ki je gojzde pobril, denar pa vse drugače obrnil.

(Knevinja Wrede) pristopila je k Tržaški čitalnici in se posebno zanima za Slovence v Trstu.

(Korso v Trstu) je bil tudi letos tak, da pravijo listi, da bi bilo bolje, ko bi ga ne bilo. Prišel je ob vso eleganco, kar jo je nekdaj imel. Ravno tako prišle so ob vse spoštovanje in zaupanje ondašnje „kavalkine“ in „Edinost“ svari okoličane, naj se jih ne vdeležujejo.

(„Katholische Gesellschaft“.) O tem Dunajskem časniku, o katerem je „Slovenec“ svojim častitim bralcem že poročal, se nam iz Štajarskega piše: Da za listom „Kath. Ges.“ morajo tičati krivonosi, priča mi dovolj nesramnost, s katero se ta list v favorže vriva. Dobil sem kakih 7—8 drugih listov o novem letu na ogled, katerih pri svojih pičlih dohodkih nisem mogel si naročiti. Nekatere poslal sem nazaj, drugi so izostali, ker niso naročnine prejeli. „Kath. Ges.“ se pa še vedno vriva, dasiravno sem že par listov odpravil z naslovom: „retour“, kar bi se dobro slovenski reklo: Ne maram lista, toraj gotovo zadosti umljivo. Da, umljivo že, ali Abrahamov sinek, če ga postaviš desetkrat skozi vrata na prosti zrak, ti enajstkrat skozi iste vrata zopet nazaj prileze. No, naj le — mu bomo pa še enajstkrat vrata pokazali.

Razne reči.

— Poštne hranilnice se v Avstriji tako povoljno obnašajo, da jih bodo že letošnje spomlad tudi na Ogerskem vpeljali. Minister javnega prometa, g. Kemeny, ima izdelane že vse načrte in jih bo predložil v bodočih dneh državnemu zboru v pretres. Glavna načela, katerih se hočejo držati, že poprej bo določila nalašč za to sklicana enketa.

— Slavni virtuoz česki, Ondříček, katerega smo imeli že tudi v Ljubljani priložnost občudovati, je praznoval po umetniškem svojem potovanju v mestih Amsterdamu, Utrechtu, Arnheimu in Haagu prave triumfe in občinstvo se je povsodi navduševalo za slovanskega umetnika. Tudi časopisi so polni hvale. Ondříček je toraj daleč na okolo proslavil svoje in svojega naroda ime.

— Kakovi so olikani Nemci v Liberci, kaže nam naslednja dogodka. Ob 3. uri ponoči pride neki Bartoš pred župnijo in prične kričati, da zahteva č. g. dr. Kordača, naj gre obhajati. Kaplan, ki je imel, isti teden službo, se pri tem vzbudi in gre pred hišna vrata, toda iz surovega ravnanja Bartošovega spozna, da ima isti človek vse kaj drugega v misli. Vendar pride takoj potem dr. Kordač; pridržno človeče pa pri tej priči začne psovati in zmerjati častitega gospoda, malo da se ni vanj spustil; k sreči pride policaj in kričača odpelje. Drugi dan stražnik pripelje ničemnika k g. dr. Kordaču, koder se izve, kako je bila nastala ona neotesana burka. V neki gostilni se je „blagorodna“ družčina hotla znositi nad gospodom in je v to za sredstvo izbrala imenovanega Bartoša. Č. gospod je velikodušno kričaču vse odpustil in ni zahteval nikake kazni. — Vprašati pa se moremo, kaj je povzročilo, da so fakcijski liberalci tako pot za svoje maščevanje izbrali. Odgovor: G. dr. Kordač je navdušen Čeh in katehet česke šole.

— Židovska kletvina. V Galiciji se čuje večkrat ako žid žida prevari, ta-le kletev. Prevarani tako-le zakriči proti goljufu: „Imej sedem hiš, v vsaki hiši sedem sob, v vsaki sobi sedem postelj in na vsaki postelji se muči sedem let v bolezni.“ Vsega skupaj je to 2401 leto; toraj na videz krotka kletvica bi bila, naj mogoča, grozovita v naslednjih.

— Nezakonski otroci tudi jako naraščajo. „Pesem starega kranjca“ postaja dan na dan bolj resnična. V Avstriji jih je bilo 15.2% med vsemi, ki so bili rojeni prvo polovico leta 1884. Zakonskih je bilo 84.4%. Žalostna pa je resnica, da je to število v posameznih deželah izredno se pomnožilo. Tako v Bukovini za 21%; v Gorici in

Gradiški za 10.9%; v Istriji za 8.7% in na Tirolskem za 6.4%. Rojenih je v istem času v Avstriji 461.995 otrok (za 11.114 več nego v prvi polovici leta 1883); med tem ko je v tej dobi umrlo 359.126 oseb (za 28.442 oseb več nego v prvi polovici 1883. Zakonov se je sklenilo 95.594; proti 90.784 v letu 1883, tedaj za 5.3% več.

— Razmere na Ruskem. Često smo že imeli priložnost pokazati, kako zelo grdo dela Rusija s katoličani. Žal da se taka poročila dan na dan še množé. V vseh okrajih, kjer namreč prebivajo zjedinjenci, se bodo osnovala šole pravoslavne: na Siedliški okraj jih je 50 v proračunu. Popje ruski jim bodo nadzorniki in otroci bodo primorani jih obiskovati. Kaj pa na Ruskem hoče reči „primorani“, vé vsakdo, kdor bere poročila iz Ruskega. Če starcev ne moremo, bomo pa z mladimi poskusili, misli si ruska vlada in dela priprave, da bi iz katoliških prebivalcev poljskih napravila krivoverce, odpadnike; toda kaj bo li dosegla s takim ravnanjem? Vzgojila si bode iz njih — nihiliste, kar poštene katoličani nikoli niso ter tudi biti ne morejo. Letos praznujemo vsi Slovani praznik katoliških apostolov, slavnostno leto se je že pričelo; morda nam tudi v tem obziru Slovanom zasije jedna luč — sv. vere.

— Angleška neobčutljivost. Pred sodiščem v Londonu stala je te dni 16letna deklica, ki je po nekem brezverniku zapeljana mati postala. Iz porodišnice je z detetom lačna in na polu naga odšla. V očetovsko hišo jo niso hoteli več vzprejeti. V mrzli noči se je plazila sem in tja, hotla je vsaj dete svoje pred smrtjo ohraniti in zato je skrivaj vzela svoji materi volneno ruto. Vsled tega so jo lastni roditelji tožili zaradi tatvine pred sodiščem. Usmiljeni sodnik, videč dekle od sramote in obupanja skoraj uničeno, rekel je materi, da bi bilo najbolje, da tožbo opusti. Mati pa o tem niti slišati ni hotla. Poklicali so očeta. Nesrečna hči zgrudila se mu je k nogam ter prosila: „Oče, samo enkrat mi odpusti.“ Oče pa se je od nje proč obrnil. Sodnik: „Jekleno srce bi se moralo omečiti, toda vi ste Shyloku podobni.“ Z globokim vzdihom je sodnik oznanil ponesrečeni dva meseca ječe. Stariši so z umirjenim smehljajočim obrazom odšli. In nauk te povesti? Nočemo starišev hvaliti, ker trdosrčna ne zasluži, da-si brez vsega izgovora nista. Dekleta pa naj pogledajo v prepad, ki jih po zapeljivosti čaka. Pa to še ni najhujše; premnogo jih gré v ječo kot morilke. In kdo je vsega tega večidel prvi, znabiti tudi edini vzrok? Branje pohujšljivih knjižur in časnikov. Kaj pa umazani romanopisec? Ta je pravi zapeljivi satan, sicer ne več v kačji, ampak človeški podobi. Bo pa tudi plačo s svojim očetom imel.

Telegrami.

Rim, 19. febr. Sv. oče so darovali 10.000 frankov revežem povodom bližajoče se obletnice zasedanja prestola sv. Petra.

Rim, 18. febr. Tretja ekspedicija v Ruđeče morje odpelje se v ponedeljek iz Napolja.

Pariz, 18. febr. Francoske torpedne ladvice pogreznile so dva velika kitajska parnika s 33 topovi in 750 možmi, na dno morja, trije so jim pa zavoljo prevelike megle všli. Francoske podanike v Šangaji prevzela je Rusija pod svoje varstvo ter je na francoski naselbini rusko zastavo razobesila.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

19. februarja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 55 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	84 „ 05 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	107 „ — „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 15 „
Akcije avstr.-ogerske banke	868 „ — „
Kreditne akcije	305 „ 30 „
London	124 „ 20 „
Srebro	— „ — „
Ces. cekini	5 „ 81 „
Francoski napoleond.	9 „ 80 „
Nemške marke	60 „ 50 „

Od 18. februarja.

Ogerska zlata renta 6% „ „ „	— gl. — kr.
„ „ 4% „ „ „	98 „ 55 „
„ „ papirna renta 5% „ „ „	94 „ 05 „
Akcije anglo-avstr. banke	200 gl. 107 „ 50 „
Länderbanke	104 „ 80 „
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	570 „ — „
„ državne železnice	306 „ — „
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	214 „ 75 „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 127 „ — „
4% „ „ 1860	500 „ 137 „ 75 „
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 174 „ 25 „
„ „ 1864	50 „ 173 „ 50 „
Kreditne srečke	100 „ 178 „ 25 „
Ljubljanske srečke	20 „ 23 „ — „
Rudolfove srečke	10 „ 19 „ 50 „
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	112 „ 30 „
„ „ Ferdinandove sev.	105 „ 75 „
5% štajarske zemljišč. odvez. obligac.	104 „ — „

Umrli so:

16. febr. Jožef Polik, železniškega kondukterja sin, 4 dni, Marije Terezije cesta št. 18, željustni krč.

17. febr. Jožef Žafran, železoličev sin, 7 mes., Krakovski nasip št. 6, kron. katar v črevesu.

Tuji.

17. febr.

Pri **Maliči**: Vielmaseher, Renker, Hahn, Tyoler in Schulhof, trgovci, z Dunaja. — Mulley, zasebnik, z Vrhniko.

Pri **Stonu**: Milan Comelli, inženir, iz Trsta. — Josip Hons, iz Pulja. — Frane Wuhmig, inženir, iz Litije. — Turk, posestnik, s hčerjo, z Drage.

49 komadov za samo 7 gold. 70 kr.

Žlice, noži in vilice
iz
Britanije-srebra

s fabriškim pečatom.

Silno potrebno za vsako družino!

Čujte, pozor, in strmite!

Za deset let jamčim pismeno vsakemu, kdor si kupi pri meni namizje iz britanije-srebra, katero je poprej več nego 30 goldinarjev veljalo, da mu ostane belo, kakor pravo srebro. Namizje za obed in za desert je iz čistega, težkega in masivnega britanije-srebra, katero je skoraj toliko vrednosti kakor pravo srebro, ter se sedaj skoraj zastoj le za pravo svojo ceno prodaja.

Garnitura obstoji iz sledečega:

- 6 namiznih nožev z izvrstno jekleno klino,
- 6 pravih anglo-brit. srebrnih vilic,
- 6 masivnih anglo-brit. srebrnih žlic,
- 12 anglo-brit. srebrnih žličic za kavo,
- 1 težka anglo-brit. srebrna zajemalka za juho,
- 1 masivna anglo-brit. srebrna posnemača za mleko,
- 3 masivne anglo-brit. srebrne žlice za desert,
- 3 prave anglo-brit. srebrne vilice za desert,
- 3 lepe masivne čašice za jajca,
- 1 izvrstno skrinjico za poper ali sladkor, (12)
- 3 tase lepo cizelirane,
- 1 cedilce za čaj najbolj fino,
- 2 lepa svetilnika za salon,
- 1 prekrasna krušnica indijski in kitajski vdolbena.

49 reči, to je, 49 komadov, ki se lahko dobé proti predplači zneska ali pa po poštnem povzetju za 7 gl. 70 kr.

Svarilo! Le ono britanije-srebro je pravo, katero ima zgoraj naveden pečat vtisnjen.

Za dokaz da moja ponudba

ni sleparija

se obvežem tukaj javno, vsako blago, katero bi komu vsee ne bilo, brez ugovora nazaj vzeti. Vsak ga sme toraj brez zgube naročiti.

Kdor želi dobrega in solidnega blaga, obrne naj se hitro, dokler je še kaj zaloge, zaupljivo le na

Rabinovics,

Haupt-Depot der Anglo-Britan. Silberfabrik, Wien, II., Schiffamtsgasse 20.

Snažilni prah za navedeno namizje prodajam v škatljicah po 15 kr.

Častno diplomo: v Zürichu 1883.

Zlato svetinjo: v Nizzi 1884, v Kremsu 1884.

Svirála

(Spielwerke),

ki 4—200 komadov svirajo, brez ali pa s posebnim povdalkom, z bobničem, zvončki, kitarico, rajskimi glasovi, harpo itd.

Sviralne skrinjice

(Spieldosen)

od 2—16 komadov; dalje: stala za smodke, švicarske hišice, albumi za slike, pisalna priprava, omariče za roko-vice, obtežniki, vaze, tabačnice, mizice za mojškre, steklenice za vino in pivo, stoli itd. Vse na sviranje. Vedno najnovejše in najzborniške, posebno pripravno za razne darila, priporoča

F. H. Heller

v Bernu na Švicarskem. (9)

Le kdor naravnost od nas naroči, dobi pravo blago; cenilnike s podobami pošiljamo franco.

1884 do 30. aprila 1885 zastoj.
razdelilo se bodi med kupce vsake 1000 frankov, 100 najljubših komadov, vrednih 20.000 frankov, vsakega 2000 frankov.

Kava

od (3)

Lübbers & Wallisa v Hamburgu.

Kot posebnost ponudimo sedaj po jako znižani ceni v poštnih zavitkih po 4³/₄ kilo proti povzetju sledeče vrste kave:

Pravi arabski Moecca, močan	gl. 4.75
Java Menado, rujav, jako fin	4.70
Java Preeinger, rujav, močan	4.65
Goldjava, ff., po gl. 4.50 in	3.90
Plantagen Ceylon, višnjevkast, jako močan	4.50
Ceylon Perl, izdaten	4.60
Portorico, temno-višnjevkast, močan	4.50
Costarico, modro-zelenkast, prelep	4.05
Laguayra, višnjevkast, prav lep	3.95
Guatemala, zelenkast	3.75
Guatemala Perl, zelenkast, močan	4.—
Cuba, priljubljen, močan, lep	4.—
Perlmoecca, polnodišč	3.75
Zelen Java, jednat	3.75
Campinas, prav močan, po gl. 3.80 in	3.40
Santos, „ „ „ 3.50	3.30
Rio, čist, okusen	3.10
Afrikanski Moecca, polno-jednat	2.80